

Kunnanhallitus 11.8.2025 § 125

VUODEN 2026 TALOUSARVION JA VUOSIEN 2027–2028 TALOUSSUUNNITELMAN LAATIMINEN

Lakiperustaa

Kunnan ja kuntayhtymän talousarviosta ja -suunnitelmasta säädellään kuntalain 110 §:ssä:

- Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.
- Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.
- Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä.
- Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.
- Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Talousarvion laadinnan perustietoja

Vuoden 2026 talousarvion pohjana on vuoden 2025 voimassa oleva talousarvio. Lähtökohtaisesti toimintakate ei saa heiketä vuonna 2026 tämän vuoden tasosta.

Savitaipaleen kunnalla on 31.12.2025 taseessa aikaisemmilta vuosilta kertynyttä laskennallista ylijäämää 7,87 milj.euroa. Vuoden 2025 talousarvio on hyväksytty siten, että tilikauden tulos muodostuu 110 euroa ylijäämäiseksi. Toukokuussa 2025 saadun veroennusteen kertymäärävion mukaan verotuloja kertyisi noin 157 tuhatta euroa enemmän kuin mitä talousarviossa on arvioitu. Verotulojen parempaan kertymiseen on kuitenkin syytä suhtautua pienellä varauksella. Vuoden 2025 talousarvio toteutuu tämän hetken tietojen valossa kuitenkin kokonaisuutena hyvin.

Kunta- ja hyvinvointialan uudet työ- ja virkaehtosopimukset ovat voimassa 1.5.2025–29.2.2028. Sopimuskauden pituus on 34 kuukautta, eikä sopimusta voi irtisanoa. Perusratkaisun palkankorotukset ovat sopimuskauden aikana yhteensä 7,37 prosenttia. Korotukset jakautuvat siten että, palkat nousevat

- 2,50 prosenttia vuonna 2025
- 2,47 prosenttia vuonna 2026
- 2,40 prosenttia vuonna 2027.

Lisäksi kunta- ja hyvinvointialan palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä koskeva kehittämisohjelma 2026–2028 tuo kunta- ja hyvinvointialalle kolmen vuoden aikana yhteensä 1,8 prosentin korotukset. Kehittämisohjelman erät ovat:

- 0,4 prosenttia vuonna 2026
- 0,4 prosenttia vuonna 2027
- 1,0 prosenttia vuonna 2028.

Kuluvan vuoden sopimuskorotuksista suurin osa saadaan palkanlaskennan perustietoihin vasta syyskuun aikana. Ensi vuoden talousarviota laaditaan kuitenkin jo aikaisemmin. **Käytettäessä heinä/elokuun palkkatietoja, tulee ensi vuoden talousarvioon syötettäviin palkkatietoihin ottaa huomioon 4 % kustannusvaikutus.** Kustannusvaikutus ei ole kaikilla tulosalueilla tasopalkkamalliin siirtymisestä johtuen samantyyppinen. **Henkilöstöpäällikkö ohjeistaa palkkatietojen tallentamista tarkemmalla tavalla erillisin ohjein elokuun aikana.**

Palkkojen sivukulut on talletettu taloussuunnitteluohjelmaan saatujen arviotietojen perusteella. Palkkojen sivukuluihin talletetaan keskitetysti myöhemmin lisäksi ns. tasausmaksu.

Verotuloista on hyödynnetty toukokuussa julkaistua ennustekertymää varovaisuuden periaate huomioiden.

Savitaipale					S	1 000 €
0						
Yhteenveto						
TILIVUOSI	2023	2024	2025**	2026**	2027**	2028**
Verolaji						
Kunnallisvero	5 218	5 342	5 201	5 442	5 501	5 661
Muutos %	-48,6	2,4	-2,6	4,6	1,1	2,9
Yhteisövero	845	823	901	997	1 055	1 107
Muutos %	-45,7	-2,7	9,6	10,6	5,8	4,9
Kiinteistövero	1 485	1 685	1 721	1 722	1 722	1 722
Muutos %	3,7	13,5	2,1	0,1	0,0	0,0
VEROTULOSSI KIRJATTAVA	7 548	7 850	7 823	8 161	8 279	8 490
Muutos %	-42,6	4,0	-0,3	4,3	1,4	2,6

Valtionosuus vuodelle 2025 on seuraavaan tuloslaskelmaan otettu Kuntaliiton 26.6.2025 päivätyn ennusteen mukaisesti.

Tasapainoisen talousarvion edellyttämä tuloslaskelmataso huomioiden verotulo- ja valtionosuusennuste:

Tuloslaskelma, ulkoinen							
	TP2023	TP2024	TA(M)2025	TA2026	Muutos%	TS2027, 1000€	TS2028, 1000€
Myyntituotot	1 580 390	1 449 019	1 303 400	1 303 400	0,0 %	1 303	1 303
Maksutuotot	180 862	150 671	194 900	194 900	0,0 %	195	195
Tuet ja avustukset	301 635	359 137	182 150	182 150	0,0 %	178	178
Muut toimintatuotot	1 175 482	1 223 078	958 905	958 905	0,0 %	959	959
Toimintatuotot	3 238 369	3 181 905	2 639 355	2 639 355	0,0 %	2 635	2 635
Valmistus omaan käyttöön	2 052	120					
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-5 747 269	-5 875 466	-5 642 530	-5 642 530	0,0 %	-5 645	-5 645
Eläkekulut	-1 191 836	-1 210 121	-1 150 358	-1 150 358	0,0 %	-1 146	-1 146
Muut henkilösivukulut	-203 357	-158 779	-222 802	-222 802	0,0 %	-221	-221
Palvelujen ostot	-3 370 823	-3 531 650	-4 010 225	-4 010 225	0,0 %	-4 080	-4 080
Aineet, tarvikkeet ja tavar	-1 342 043	-1 290 176	-1 309 015	-1 309 015	0,0 %	-1 309	-1 309
Avustukset	-699 431	-643 692	-772 850	-772 850	0,0 %	-832	-832
Muut toimintakulut	-540 130	-482 097	-483 755	-483 755	0,0 %	-480	-480
Toimintakulut	-13 094 888	-13 191 981	-13 591 534	-13 591 535	0,0 %	-13 713	-13 713
Toimintakate	-9 854 467	-10 009 956	-10 952 179	-10 952 180	0,0 %	-11 077	-11 077
Verotulot	7 548 055	7 849 577	7 666 000	8 000 000	4,4 %	8 279	8490
Valtionosuudet	4 696 345	4 004 976	4 433 334	4 201 284	-5,2 %	4 000	3800
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot	30 021	32 516	27 000	27 000	0,0 %	27	27
Muut rahoitustuotot	16 171	11 576	11 000	11 000	0,0 %	9	9
Korkokulut	-87 660	-81 799	-63 900	-54 000	-15,5 %	-54	-54
Muut rahoituskulut	-5 503	-3 000	-1 000	-1 000	0,0 %	-1	-1
Vuosikate	2 342 962	1 803 890	1 120 255	1 232 104	10,0 %	1 183	1 194
Poistot ja arvonal.	-1 508 416	-1 675 440	-1 120 145	-1 156 000	3,2 %	-1 171	-1 171
Satunnaiset erät	-1 333 174						
Tilikauden tulos	-498 628	128 450	110	76 104	69338,0 %	12	23

Talousarvio on hyväksytty tällä hetkellä siten, että toimialoja sitova taso on toimintakate. Toiminnan kulut voivat ylittyä, mikäli myös tulot ylittyvät. Näin ollen mitään tuloslaskelman riviä ei ole tässä vaiheessa tarkoitettu tässä ohjeellisesti sitovaksi, vaan toimialoja sitoo talousarviovalmistelussa edelleen vaadittava toimintakate.

Voimassa olevan taloussuunnitelman mukaan -10,952 milj. euron **toimintakate muodostuu toimialoittain seuraavasti:**

Luvut 1000 €, kate laskettu ulkoisista eristä!

Kunnanhallitus	-2 135
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	-6 808
Tekninen lautakunta	-1 983
YHTEENSÄ	-10 952

Toimialojen raamia edellytetään valmisteluvaiheessa ulkoisista eristä laskettuna.

Jo pelkästään tiedossa olevat palkankorotukset edellyttävät toimialoilta sopeutustoimia, joko tulojen lisäystä nykytalousarviotasoon tai vastaavaa kululeikkausta jostain toisaalta. Kuluvan vuoden talousarvio vaikuttaa kuitenkin olevan toteutumassa lievästi positiivisemmin kuin mitä talousarviota laadittaessa on arvioitu. Ensi vaiheessa on syytä poistaa talousarviosta liian varovaisesti arvioidut toimintatuottojen tulovirrat. Aiempien vuosien toteumia tarkasteltaessa voidaan vetää johtopäätös, että tulot on säännönmukaisesti arvioitu talousarviossa enemmän ala- kuin yläkanttiin. Varovaisuuden periaatetta tulee myös tietenkin jatkossa noudattaa, mutta harkintaa käyttäen.

Sisäiset erät ("kaupankäynti kunnan toimintojen sisällä") ja ulkoisista eristä tasausmaksu sekä Meita Oy:n laskuttamat it-laitteiden leasingkustannukset ja suunnitelman mukaiset poistot yms. talletetaan keskitetysti ja tämän työn etenemisestä viestitään talletustyötä tekeville erikseen.

Kukin lautakunta käsittelee ja esittää omat investointitarpeensa ja nämä yhdistetään osaksi kunnan investointiohjelmaa.

Talousarviovalmistelua koordinoidaan kunnan johtoryhmässä. Talousarviota laadittaessa valmistelu pohjautuu pitkälti nykyiseen kuntastrategiaan ottaen huomioon myös syksyn aikana päivitettävän kuntastrategian olennaisilta osin.

TALOUSARVION AIKATAULU

Elokuu

5.8.2025 TA-startti tulosalueiden johdon kanssa

11.8.2025 TA-ohje KH

Heinä/elokuun palkat ta-pohjaksi, tarkemmat ohjeet tarvittaessa henkilöstöpäälliköltä

Syyskuu

Ulkoiset käyttötalouden luvut (=toimintatuotot, toimintakulut) ohjelmassa 12.9.2025 mennessä

Sisäiset erät ohjelmassa 19.9.2025 mennessä klo 15.00 mennessä

Lokakuu

6.10.2025 Tilannekatsaus KH euroista

13.10.2025 KV iltakoulu talousarviosta, tasapainotustarve, strategiasta johdetut tavoitteet

Lautakuntakäsittelyt 30.10.2025 mennessä

Marraskuu

10.11.2025 KH Veroprosenttiesitys valtuustolle, esityslista 5.11.2025

17.11.2025 KV Veroprosentit

Joulukuu

1.12.2025 KH talousarvio, esityslista 26.11.2025

8.12.2025 KV talousarvio

15.12.2025 KH täytäntöönpano